

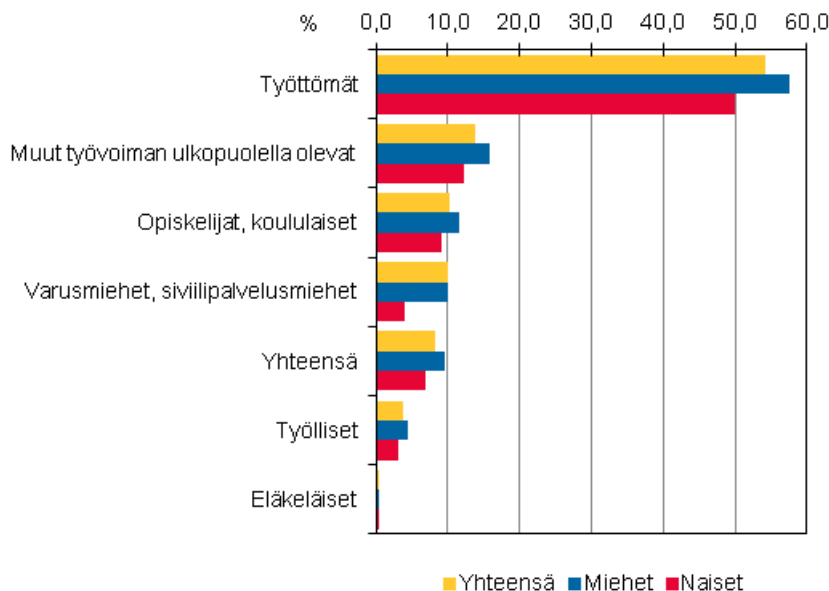
Työssäkäynti 2012

Työttömien taustat

Korkea koulutus suojaa työttömydeltä

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan vuoden 2011 lopussa 18–64-vuotiaita työllisiä oli 2,3 miljoonaa. Heistä oli vuotta myöhemmin työttöminä 88 000 henkeä. Työllisistä miehistä työttömäksi jäi vuoden aikana 4,4 prosenttia ja naisista 3,1 prosenttia. Vuoden 2012 lopussa 18–64-vuotiaita työttömiä oli yhteensä 280 000 henkeä. Työssäkäyntitilaston työttömyyttä koskevat tiedot saadaan työ- ja elinkeinoministeriön työttömien työnhakijoiden rekisteristä.

18–64-vuotiaiden pääasiallinen toiminta vuoden 2011 lopussa ja työttömyysriski vuoden 2012 lopussa (%)

Työllisten työttömyysriski alittaa väestön keskimääräisen tason

Työllisillä työttömyysriski (3,8 %) eli vuoden aikana työttömäksi jääneiden osuus oli yli puolet pienempi kuin väestöllä keskimäärin. Kaikista vakinaisesti Suomessa vuoden 2011 lopussa asuneista 3,3 miljoonasta 18–64-vuotiaasta työttömänä oli vuoden 2012 lopussa 8,3 prosenttia. Miehillä osuus oli 9,6 prosenttia ja naisilla 6,9 prosenttia. Vuoden 2011 lopun pääasiallista toimintaa tarkasteltaessa pienin työttömyysriski

oli eläkeläisillä (0,4 %) ja suurin työttömillä, joista 54,3 prosenttia oli vuoden kuluttua edelleen työttöminä. Työttömillä miehillä riski pysyä työttömänä oli 57,5 prosenttia ja naisilla 49,9 prosenttia.

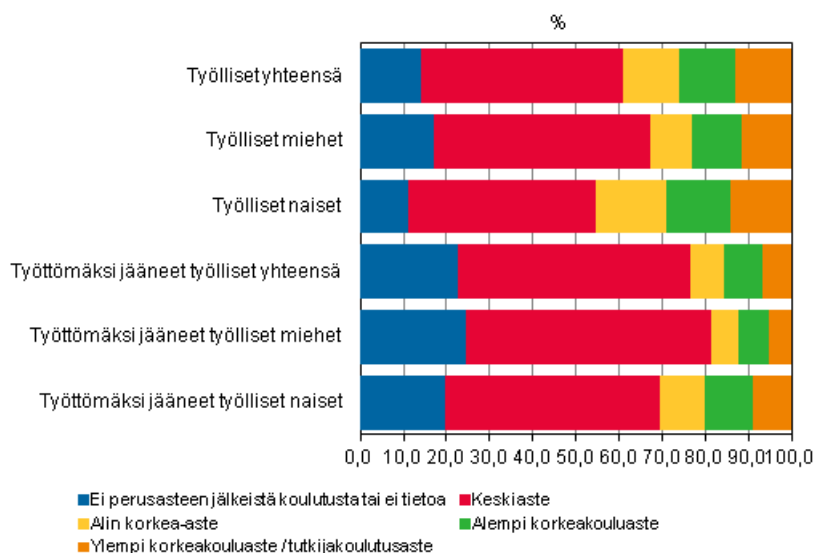
Matala koulutus kasvattaa työttömyysriskiä

Sekä koko väestön että työllisten työttömyysriski vaihteli koulutusasteen mukaan. Kaikkia 18–64-vuotiaita tarkasteltaessa vuoden 2011 lopussa perusasteen jälkeinen koulutus puuttui 21,0 prosentilta. Tähän ryhmään kuuluvat koulutusasteluokituksessa myös henkilöt, joilta koulutustieto puuttuu. Työllisissä ilman perusasteen jälkeistä koulutusta olevien osuus oli 14,2 prosenttia. Vuoden 2012 lopussa työttömäksi jääneiltä työllisiltä perusasteen jälkeinen koulutus puuttui 22,6 prosentilta. Ilman perusasteen jälkeistä koulutusta olevat ovat työllistyneet muita heikommin. Lisäksi matalasti koulutettujen työllisten työttömyysriski oli keskimääräistä korkeampi.

Sekä koko 18–64-vuotiaassa väestössä että samanikäisessä työllisessä väestössä keskiasteen koulutuksen hankkineiden osuus oli sama, 46,6 prosenttia. Työttömäksi jääneiden työllisten joukossa keskiasteen koulutuksen saaneiden osuus oli suurempi, 53,8 prosenttia. Vähintään alimman korkeakoulututkinnon hankkineiden osuus työllisistä oli 39,2 prosenttia. Ryhmän osuus koko 18–64-vuotiaasta väestöstä oli 6,8 prosenttiyksikköä pienempi. Työttömäksi jääneiden työllisten joukossa korkea-asteen tutkinnon hankkineiden osuus oli 23,6 prosenttia.

Työttömäksi jäämisen riski oli sitä pienempi, mitä korkeampaa koulutusastetta tarkastellaan. Ilman perusasteen jälkeistä koulutusta olevien työllisten työttömyysriski oli 6,0 prosenttia, kun vähintään ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden riski oli 2,0 prosenttia. Poikkeuksena olivat alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet, joiden työttömyysriski (2,5 %) oli korkeampi kuin alimman korkeakoulututkinnon suorittaneiden riski (2,3 %). Vähintään ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus työttömäksi jääneistä työllisistä oli pieni: miehistä 5,3 prosenttia (2 700 henkeä) ja naisista 9,1 prosenttia (3 300 henkeä).

Vuoden 2011 lopussa työllisinä sekä vuoden lopussa 2012 työttömänä olleiden työllisten koulutusastejakauma sukupuolittain (%)¹

1) Korjattu 5.6.2013 klo 10.30. Työttömäksi jääneet työlliset miehet oli aiemmin naiset.

Korkeasti koulutettujen nuorten naisten työttömyysriski suurempi kuin miesten

Työllisillä miehillä ja naisilla työttömyysriski oli korkein 18–29-vuotiailla ja matalin 30–49-vuotiaiden ikäryhmällä. Työlliset ilman perusasteen jälkeistä koulutusta jäivät nuorimmassa ikäryhmässä todennäköisemmin työttömäksi (18–29-vuotiaista 7,0 %) kuin vanhimmassa ikäryhmässä (50–64-vuotiaista

5,1 %). Kaikkein korkeimmin koulutetuilla naisilla työttömyysriski oli matalin 50–64-vuotiailla (1,6 %), kun taas korkeimmin koulutetuilla miehillä riski oli alin 18–29-vuotiailla (1,6 %). Vähintään ylemmän korkeakoulututkinnon hankkineilla työllisillä miehillä riski oli suurin 30–49-vuotiaiden ryhmässä (2,1 %), naisilla 18–29-vuotiailla (2,7 %).

Työllisten miesten työttömyysriski oli lähes kaikissa ikä- ja koulutusasteryhmissä naisia korkeampi. Poikkeuksena olivat 30–49-vuotiaat ilman perusasteen jälkeistä koulutusta. Naisilla riski oli 0,1 prosenttiyksikköä suurempi. Naisten riski oli korkeampi myös nuorilla, vähintään ylemmän korkeakoulututkinnon hankkineilla työllisillä: 18–29-vuotiaista vähintään ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista miehistä työttömäksi jäi 1,6 prosenttia ja naisista 2,7 prosenttia. Vastaava ero oli nähtävissä myös koko 18–64-vuotiaassa väestössä: nuorten korkeasti koulutettujen naisten työttömyysriski oli 4,5 prosenttia, kun se nuorilla miehillä oli 3,0 prosenttia.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. 18–64-vuotiaan väestön työttömyysriski vuoden lopussa 2012 edellisvuoden pääasiallisen toiminnan mukaan (%)	5
Liitetaulukko 2. 18–64-vuotias väestö vuoden 2011 lopussa koulutusasteen, iän ja sukupuolen mukaan.....	5
Liitetaulukko 3. 18–64-vuotiaan väestön työttömyysriski vuoden 2012 lopussa edellisvuoden koulutusasteen, iän ja sukupuolen mukaan (%)	6
Liitetaulukko 4. Työlliset vuoden 2011 lopussa koulutusasteen, iän ja sukupuolen mukaan.....	7
Liitetaulukko 5. Työllisten työttömäksi jäämisen riski vuoden 2012 lopussa edellisvuoden koulutusasteen, iän ja sukupuolen mukaan (%).....	8
Laatuseloste: työssäkäyntitilasto.....	9

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. 18–64-vuotiaan väestön työttömyysriski vuoden lopussa 2012 edellisvuoden pääasiallisen toiminnan mukaan (%)

Pääasiallinen toiminta 2011	Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset
Työlliset	3,8	4,4	3,1
Työttömät	54,3	57,5	49,9
Opiskelijat, koululaiset	10,3	11,7	9,0
Eläkeläiset	0,4	0,4	0,4
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	10,0	10,1	4,1
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	13,8	15,8	12,3
Yhteensä (%)	8,3	9,6	6,9
Yhteensä (N)	3 339 861	1 688 325	1 651 536

Liitetaulukko 2. 18–64-vuotias väestö vuoden 2011 lopussa koulutusasteen, iän ja sukupuolen mukaan

Ikä	Koulutusaste	Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset
18–29	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	210 916	117 835	93 081
	Keskiaste	476 937	254 187	222 750
	Alin korkea-aste	716	312	404
	Alempi korkeakouluaste	92 014	31 530	60 484
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	32 718	12 801	19 917
	Kaikki koulutusasteet	813 301	416 665	396 636
30–49	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	198 091	126 167	71 924
	Keskiaste	592 261	334 566	257 695
	Alin korkea-aste	180 134	65 300	114 834
	Alempi korkeakouluaste	196 709	85 268	111 441
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	208 720	90 658	118 062
	Kaikki koulutusasteet	1 375 915	701 959	673 956
50–64	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	291 394	156 903	134 491
	Keskiaste	486 581	245 198	241 383
	Alin korkea-aste	192 378	74 140	118 238
	Alempi korkeakouluaste	77 153	41 472	35 681
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	103 139	51 988	51 151
	Kaikki koulutusasteet	1 150 645	569 701	580 944
Yhteensä	Kaikki koulutusasteet	3 339 861	1 688 325	1 651 536

Liitetaulukko 3. 18–64-vuotiaan väestön työttömyysriski vuoden 2012 lopussa edellisvuoden koulutusasteen, iän ja sukupuolen mukaan (%)

Ikä	Koulutusaste	Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset
18–29	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	12,5	14,3	10,1
	Keskiaste	7,6	9,2	5,8
	Alin korkea-aste	13,5	16,0	11,6
	Alempi korkeakouluaste	4,4	5,4	3,9
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	3,9	3,0	4,5
	Kaikki koulutusasteet	8,3	10,2	6,4
30–49	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	15,0	15,2	14,8
	Keskiaste	9,1	9,9	7,9
	Alin korkea-aste	4,6	5,3	4,2
	Alempi korkeakouluaste	4,4	4,9	4,1
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	3,9	4,0	3,9
	Kaikki koulutusasteet	7,9	9,0	6,7
50–64	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	10,4	10,6	10,1
	Keskiaste	10,0	11,6	8,3
	Alin korkea-aste	6,0	7,6	4,9
	Alempi korkeakouluaste	6,1	6,6	5,4
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	4,4	4,9	4,0
	Kaikki koulutusasteet	8,7	9,8	7,5
Yhteensä (%)	Kaikki koulutusasteet	8,3	9,6	6,9

Liitetaulukko 4. Työlliset vuoden 2011 lopussa koulutusasteen, iän ja sukupuolen mukaan

Ikä	Koulutusaste	Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset
18–29	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	78 373	45 794	32 579
	Keskiaste	305 919	159 654	146 265
	Alin korkea-aste	391	201	190
	Alempi korkeakouluaste	74 967	25 843	49 124
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	28 068	11 382	16 686
	Kaikki koulutusasteet	487 718	242 874	244 844
30–49	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	117 811	79 518	38 293
	Keskiaste	475 874	273 622	202 252
	Alin korkea-aste	161 668	59 188	102 480
	Alempi korkeakouluaste	175 576	77 674	97 902
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	189 155	83 654	105 501
	Kaikki koulutusasteet	1 120 084	573 656	546 428
50–64	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	135 033	74 659	60 374
	Keskiaste	306 048	148 734	157 314
	Alin korkea-aste	142 738	52 344	90 394
	Alempi korkeakouluaste	57 662	30 659	27 003
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	84 857	42 051	42 806
	Kaikki koulutusasteet	726 338	348 447	377 891
Yhteensä	Kaikki koulutusasteet	2 334 140	1 164 977	1 169 163

Liitetaulukko 5. Työllisten työttömäksi jäämisen riski vuoden 2012 lopussa edellisvuoden koulutusasteen, iän ja sukupuolen mukaan (%)

Ikä	Koulutusaste	Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset
18–29	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	7,0	8,0	5,7
	Keskiaste	4,5	5,4	3,5
	Alin korkea-aste	5,9	6,5	5,3
	Alempi korkeakouluaste	2,7	2,7	2,6
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	2,3	1,6	2,7
	Kaikki koulutusasteet	4,5	5,4	3,6
30–49	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	6,3	6,3	6,4
	Keskiaste	4,1	4,5	3,7
	Alin korkea-aste	2,2	2,5	2,0
	Alempi korkeakouluaste	2,3	2,6	2,2
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	2,1	2,1	2,1
	Kaikki koulutusasteet	3,5	3,9	3,0
50–64	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai ei tietoa	5,1	5,2	4,9
	Keskiaste	4,5	5,5	3,6
	Alin korkea-aste	2,4	3,2	2,0
	Alempi korkeakouluaste	2,5	2,8	2,3
	Ylempi korkeakouluaste / tutkijakoulutusaste	1,8	1,9	1,6
	Kaikki koulutusasteet	3,7	4,4	3,1
Yhteensä (%)	Kaikki koulutusasteet	3,8	4,4	3,1

Laatuseloste: työssäkäyntitilasto

Relevanssi

Työssäkäyntitilastossa tuotetaan keskeiset työssäkäyntiä koskevat tiedot vuosittain. Ennen vastaavia tietoja voitiin tuottaa ainoastaan väestölaskentavuosina. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Vuodesta 1993 lähtien on tuotettu myös ennakkotietoja työssäkäynnistä.

Tuotettavia tietoja ovat muun muassa väestön pääasiallinen toiminta, elinkeinonjakauma, ammattiasema, työpaikkojen lukumäärä, työpaikan sijainti sekä väestön ja työvoiman koulutus- ja tulotiedot. Tietoja voidaan tuottaa kaikilla hallinnollisilla aluejaoilla ja koordinaattipohjaisilla aluejaoilla (esimerkiksi postinumeroalueet, karttaruudut ja kuntien osa-alueet).

Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esim. tulotiedot, työ- ja työttömyyskuukaudet). Tietoja ammatista ja sosioekonomisesta asemasta on saatavilla vuosilta 1990, 1993, 1995 ja 2000 sekä vuosittain vuodesta 2004 lähtien.

Vuodesta 1993 lähtien työssäkäynnistä on tuotettu myös ennakkotietoja. Ennakkotietoja käytettäessä on kuitenkin otettava huomioon, että aineistojen keskeneräisyydestä johtuen ennakkotietojen mukaiset työllisten määrät poikkeivat vuoteen 2005 saakka lopullisista luvuista ± 1 prosenttia koko maan tasolla. Tällä hetkellä vaihtelu on 0,2–0,3 prosenttia. Kunnittain vaihtelu voi olla suurempaakin.

Menetelmäkuvaus

Työssäkäyntitilasto on kokonaisaineisto. Kunkin vuoden tilasto kattaa kaikki kyseisen vuoden viimeisenä päivänä Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt. Tilaston lähdeaineistoina käytetään lähinnä hallinnollisia rekistereitä ja muita rekisteripohjaisia tietoaineistoja. Tilaston laatu onkin siten suoraan riippuvainen lähdeaineistojen laadusta. Suoraa tiedonkeruuta tapahtuu vain toimipaikkatietojen määrittämisessä monitoimipaikkaisten yritysten ja kuntien toimintayksiköiden palveluksessa oleville.

Yhteensä lopullisen työssäkäyntitilaston tilastotiedoston valmistumisessa käytetään noin 40 eri rekisterin tai tietoaineiston tietoja. Keskeisimpiä näistä ovat:

- väestötietojärjestelmä (Väestörekisterikeskus)
- verotuksen eri aineistot
- yksityisen sektorin erilaiset työ- ja palvelussuhderekisterit
- valtion- ja kuntien palvelussuhderekisterit
- työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnhakijarekisteri
- Kansaneläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen eläkerekisterit
- eri opiskelijarekisterit
- pääesikunnan varusmiesrekisteri
- Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri ja julkisyhteisöjen rekisteri
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri

Rekistereiden lisäksi tehdään joitakin lomakekyselyitä:

- tiedustelu monitoimipaikkaisissa yrityksissä työskentelevien toimipaikoista
- tiedustelu kunnan monitoimipaikkaisissa toimintayksiköissä työskentelevien toimipaikoista

Keskeistä järjestelmässä on se, että rekistereiden tunnusjärjestelmät ovat niin hyvät, että eri tietojen yhdisteleminen on mahdollista. Rekisterit voivat sisältää päällekkäistä tietoa, osin myös ristiriitaista tietoa. Olennaista on, että rekisterit täydentävät toisiaan ja päällekkäisyys toisaalta varmistaa sen, että järjestelmä ei ole niin haavoittuva; jos esim. työeläkejärjestelmästä ei saada tietoa työsuhteesta, voidaan tieto henkilön työllisyydestä päätellä verotuksen tietojen kautta.

Useat tiedot työssäkäyntitilastoon voidaan saada suoraan jostakin rekisteristä niitä juurikaan muuttamatta tai muokkaamatta. Tällaisia tietoja ovat esim. henkilön demografiset tiedot tai tulo- ja varallisuustiedot.

Monia tietoja tuotetaan myös ns. rekisteriestimointimenetelmällä, jossa käyttämällä hyväksi samanaikaisesti useita rekisteriaineistoja määritellään jokaiselle henkilölle kunkin muuttujan arvo. Esimerkkinä tällaisesta muuttujasta on henkilön pääasiallinen toiminta. Sen päättelyssä tarvitaan tietoja henkilön iästä, työsuhteista, työttömyydestä, opiskelusta, eläkkeen saamisesta jne. Päättelysäännöt on muodostettu siten, että ne tuottavat mahdollisimman lähelle lomakepohjaisesti kerättyjen tietojen mukaiset tiedot. Päättelysääntöjen muodostamisessa on apuna käytetty aikaisempien väestölaskentojen tietoja ja rekisteritietoja samalta ajankohdalta. Päättelysääntöihin sisältyy myös eri aineistojen priorisointi siinä tapauksessa, kun tiedot ovat ristiriitaisia.

Oikeellisuus ja tarkkuus

Suomessa rekisteripohjaisten tietojen luotettavuutta tutkittiin jo ennen päätöstä rekisteripohjaiseen väestölaskentajärjestelmään siirtymisestä. Vuosien 1980 ja 1985 laskennoissa väestön taloudellista toimintaa ja työssäkäyntiä kuvaavat tiedot kerättiin vielä lomakkeilla, mutta samanaikaisesti oli saatavilla myös rekisteripohjaisia tietoja. Vuoden 1980 väestölaskennassa tehtiin vertailututkimus 20 kunnan osalta ja vuoden 1985 väestölaskennan yhteydessä kaikkien kuntien osalta. Tutkimuksessa verrattiin rekisteripohjaisesti määriteltyä tietoa väestön pääasiallisesta toiminnasta ja ammattiasemasta lomakkeella kerättyyn tietoon. Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen osalta todettiin niin pieniksi, että päätös rekisteripohjaiseen tilastotuotantoon siirtymisestä voitiin tehdä.

Ensimmäisen kokonaan rekisteripohjaisen väestölaskennan yhteydessä vuonna 1990 tehtiin laaja luotettavuustutkimus. Näitä rekisteritilastoja verrattiin otospohjaisen lomaketiedustelun antamiin tietoihin. Otos käsitti noin kaksi prosenttia rakennuksista, asunnoista ja henkilöistä. Luotettavuustutkimus osoitti, kuinka suurella osalla lomaketieto ja rekisteritieto poikkesivat toisistaan, mutta ei lopulta sitä, kumpi tieto on oikea. Esim. useampaa työtä tekevä ilmoittaa lomaketiedustelussa pääasialliseksi työkseen eri toimen kuin mihin rekisteripäättelyssä päädytään. Työssäkäyvä opiskelija tulee määritellyksi rekisteritiedoilla väistämättä työlliseksi, vaikka hän itse jättäisi työnsä kertomatta. Tutkimukset ovat osoittaneet, ettei rekisteripohjaisten ja lomakepohjaisten tietojen ero ole suurempi kuin kahden lomakepohjaisen tiedon välinen ero. Vertailututkimuksia on julkaistu Tilastokeskuksen sarjoissa.

Tärkeimmäksi vuosittaisen rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston laadunvalvontamenetelmäksi on kehittynyt vuosittainen laadunvalvonta, joka perustuu työvoimatutkimuksen käyttöön vertailuaineistona. Myös vuoden 1995 ja 2000 väestölaskennan luotettavuustutkimus perustui työvoimatutkimuksen käyttöön vertailutietona.

Työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona toimii kahdella tasolla. Toisaalta seurataan näiden kahden menetelmän tuottamien tulosten tasoa ja toisaalta seurataan, miten hyvin yksikkötasolla menetelmät tuottavat samalla tavoin luokiteltua tietoa. Yksikkötason vertailu tehdään ristiintaulukoimalla työvoimatutkimuksen otosaineiston henkilöiden saman ajankohdan rekisteripohjaiset ja haastatteluun perustuvat tiedot pääasiallisesta toiminnasta ja toimialasta keskenään. Vertailuja on tehty vuodesta 1987 lähtien, jolloin poikkeamat analysoitiin varsin tarkkaan.

Usein poikkeamat ovat selitettävissä rekisterijärjestelmän ja haastattelumenetelmän eroilla eikä aina voida yksikäsitteisesti sanoa, kumpi menetelmä tuottaa oikean tuloksen eli välttämättä haastattelemallakaan saatu tieto ei ole absoluuttisen oikea. Usein todellisuudessa on niin, että henkilö itse tai haastattelijajoutuu tekemään saman päätöksen ristiriitaisen informaation pohjalta, kun taas rekisterimenetelmässä on laadittu yksikäsitteinen sääntö. Rekisterimenetelmän etuna on tällöin sen loogisuus, kone tekee ratkaisun aina samalla tavalla, mutta saman informaation omaavat henkilöt voivat päätyä eri lopputulokseen.

Ajantasaisuus

Työssäkäyntitilasto tehdään vuosittain. Työssäkäyntitilaston henkilöperusjoukko kuvaa vuoden viimeisen päivän tilannetta. Tiedot henkilön toiminnasta ja työpaikasta ovat vuoden viimeiseltä viikolta. Tilastossa on myös kertymätietoja koko vuodelta (esim. tulotiedot, työssäolo- ja työttömyyskuukaudet). Ennakotiedot valmistuvat noin 12 kuukautta viiteajankohdan jälkeen. Lopullisista tiedoista pääasiallinen toiminta ja ammattiasema valmistuvat noin 16 kuukautta ja loput tiedot noin 22 kuukautta viiteajankohdasta.

Saatavuus

Työssäkäyntitilaston kunnittaiset tiedot työllisistä, työpaikoista ja pääasiallisesta toiminnasta ovat saatavilla Tilastokeskuksen internetsivuilta maksuttomasta StatFin-tilastopalvelusta. Maksullisessa Väestötilastopalvelussa on eritellympää tietoa, myös kuntien osa-alueittain. Aineistoista tehdään erityisselvityksiä asiakkaan pyynnöstä.

Vuosina 1987–2001 työssäkäyntitilaston tietoja on julkaistu erillisissä työssäkäyntitilaston julkaisuissa. Viimeinen paperimuotoinen julkaisu, Työssäkäyntitilasto 2000–2001, sisältää työssäkäyntitilaston vuoden 2000 lopullisia tietoja ja vuoden 2001 ennakkotietoja.

Vertailukelpoisuus

Työssäkäyntitilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1987. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Tilastossa käytetyt luokitukset ovat muuttuneet vuosien mittaan. Mm. toimialaluokitus on muuttunut vuosina 1993, 2001 ja 2007 ja ammattiluokitus vuosina 1995 ja 2010. Luokitusmuutokset vaikuttavat aikaisempien vuosien vertailtavuuteen, sillä täydellisiä avaimia ei kaikkien luokitusten välille voi rakentaa.

Myös muutokset lainsäädännössä vaikuttavat tilastojen vertailtavuuteen. Vuoden 1998 alusta tuli voimaan ns. pätkätyölaki, jolloin myös lyhyet työsuhteet tulivat eläkevakuutuksen piiriin. Tämä lisäsi työllisten määrää jonkin verran.

Vuodesta 2005 työeläkevakuutuksen piiriin kuuluvat 18–68 -vuotiaat, kun aiemmin työeläkevakuuttamisvelvollisuus on alkanut jo 14 vuoden iästä lähtien. Tämä näkyy työssäkäyntitilastossa vuodesta 2005 alkaen nuorten työllisyyden vähenemisenä ja opiskelijoiden määrän kasvuna. Alaikäisten työssäkäyntiä ei pystytä rekisteritietojen perusteella luotettavasti tilastoimaan.

Apurahansaaajat vakuutetaan vuoden 2009 alusta lähtien maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) mukaisen lakisääteisen työeläketurvan piiriin, jolloin heidät määritellään yrittäjiksi.

Vuoden 2010 tilastosta lähtien yrittäjien määrittelyssä otetaan huomioon yrittäjätulojen lisäksi myös henkilöverotuksessa palkkatuloihin kuuluva ns. yrittäjäpalkka (YEL-/MYEL-vakuutetun yrittäjän palkka), jota yrittäjänä toimiva voi saada esim. avoimen yhtiön yhtiömiehenä, kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä ja osakeyhtiön johtavassa asemassa toimivana osakkaana (omistaa yksin tai yhdessä perheenjäsenensä kanssa yli 30 prosenttia osakeyhtiön osakkeista). Jos henkilö toimii vuoden viimeisellä viikolla sekä yrittäjänä että palkansaaajana, henkilö määritellään yrittäjäksi, jos hänen yhteenlasketut yrittäjätulonsa ja yrittäjäpalkkansa ovat suuremmat kuin muut palkkatulot, ja päinvastoin. Yrittäjäpalkan huomioiminen yrittäjien määrittelyssä lisäsi yrittäjien määrää noin 3 300 henkilöllä vuoden 2010 tilastossa.

Vuosina 2010–2011 yrittäjien määrä nousi koko maassa 9 600:lla. Nousuun vaikuttaa se, että yrittäjän ja maatalousyrittäjän eläkelain yrittäjämäärittelmä laajeni vuoden 2011 alusta. Yrittäjäksi määritellään osakeyhtiössä tai muussa yhteisössä johtavassa asemassa työskentelevä henkilö, joka omistaa yksin yli 30 prosenttia yrityksen osakkeista tai jolla on yksin yli 30 prosenttia osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Aiemmin raja oli 50 prosenttia.

Ennen vuotta 1987 väestön taloudellista toimintaa kuvaavia kuntatasoisia tietoja on tuotettu lomakepohjaisissa väestölaskennoissa (vuosilta 1950, 1960, 1970, 1975, 1980 ja 1985). Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen välillä ovat osoittautuneet sen verran pieniksi, että vertailtavuutta ajassa voidaan pitää suhteellisen hyvänä muiden kuin em. luokitusmuutosten vuoksi.

Tilastossa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen luokitus- ja metatietopalvelujen kotisivuilta sekä painetuista luokituskäsikirjoista.

Yhtenäisyys

Tietoja väestön toiminnasta saadaan myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta, joka on kuukausittain tehtävä otostutkimus. Tiedot poikkeavat keruutavasta ja työllisten päättelystä johtuen jonkin verran työssäkäyntitilaston tiedoista. Muun muassa työllisten määrä on työvoimatutkimuksessa joitakin prosentteja suurempi.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee tilastoa työttömien työnhakijoiden määrästä. TEM:n työnhakijarekisterin tiedot kertovat työttömien työnhakijoiden määrän kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Työssäkäyntitilaston tieto työttömyydestä perustuu TEM:n työnhakijarekisterin tietoihin. Siten työssäkäyntitilaston ja TEM:n luvut työttömyydestä ovat suhteellisen lähellä toisiaan.

Lisätietoja

Aura Pasila 09 1734 3576
Vastaava tilastojohtaja:
Riitta Harala
tyossakaynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-5528 (pdf)